

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžhpu/3/2014
Identifikačné číslo spisu: 1009201748
Dátum vydania rozhodnutia: 24.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Kováčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1009201748.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Jozefa Hargaša v právnej veci žalobcu: Fuji Electric Co., Ltd., so sídlom 1-1, Tanabe-shinden, Kawasaki-ku, Kawasaki-shi, Kanagawa, Japonsko (pôvodne žalobca 1/ Fuji Electric Holdings Co., Ltd., so sídlom Tanabesinden, Kawasaki-ku, Kawasaki-shi, Kanagawa, Japonsko a žalobca 2/ Fuj Electric Systems Co., Ltd., so sídlom 11-11-2 Osaki, Shinagawa-ku, Tokyo, Japonsko), právne zastúpený: Glatzová & Co., s.r.o., so sídlom Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava proti žalovanému: Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, so sídlom Drieňová 24, Bratislava o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2009/KH/R/2/035 zo dňa 14. augusta 2009 o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/180/2009-682 zo dňa 06.08.2014 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/180/2009-682 zo dňa 06.08.2014 mení tak, že žalobu zamietá.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný napadnutým rozsudkom č. k. 1S/180/2009-682 zo dňa 06.08.2014 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP) rozhodnutie žalovaného č. 2009/KH/R/2/035 zo dňa 14.08.2009 v časti proti žalobcovi Fuji Electric Co., Ltd. A vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie, keď dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná v tých častiach, kde je spochybňovaná existencia kartelu, účasť žalobcu na karteli, existencia kartelu ako jedného celku a reálny dopad kartelu na slovenské územie; takisto považoval za preukázané, že skutok sa stal, že tento skutok nesie znaky deliktu - kartelovej dohody a je na slovenskom území stíhateľný, ale podľa názoru krajského súdu bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť z dôvodu, že nie je dostatočne preskúmateľné v časti odôvodnenia konkrétnej zodpovednosti žalobcu v súvislosti s jeho potrestaním a určením výšky pokuty.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že z obsahu administratívneho spisu krajský súd zistil, že

dňa 27.12.2007 bolo prvostupňovým správnym orgánom vydané rozhodnutie č. 2007/KH/1/1/109, ktorým bolo rozhodnuté, že konanie určených podnikateľov, medzi inými aj (pôvodných) žalobcov 1/ a 2/, spočívajúce v uzatvorení dohody dňa 15.04.1988 pod názvom GQ- Agreement, na základe ktorej títo podnikatelia koordinovali svoje správanie na relevantnom trhu výroby a predaja zapuzdrených plynom izolovaných spínacích zariadení pre aplikácie 72 kV a vyššie a to určovaním cien, rozdelením trhu, udržiavaním stabilnej úrovne trhových podielov na základe vopred odsúhlasených kvót, vzájomným obmedzovaním pri uzatváraní licenčných zmlúv s tretími osobami a koluzívnym správaním v procese verejného obstarávania je v období:

-od 01.03.1991 do 31.07.1994 kartelovou dohodou podľa § 3 ods. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 63/1991 Zb. o ochrane hospodárskej súťaže, ktorá je nedovolená a neplatná,

-od 01.08.1994 do 30.04.2001 dohodou obmedzujúcou súťaž podľa § 3 ods. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 188/1994 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov, ktorá je zakázaná,

-od 01.05.2001 do 30.09.2002 dohodou obmedzujúcou súťaž podľa § 4 ods. 3 písm. a), b), c) a f) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, ktorá je zakázaná

-od 01.10.2002 do 30.04.2004 dohodou obmedzujúcou súťaž podľa § 4 ods. 3 písm. a), b), c) a f) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení zákona 465/2002 Z. z., ktorá je zakázaná.

Žalovaný za vyššie uvedené konanie uložil jednotlivým účastníkom konania pokuty. Žalobcovi 1/ bola udelená pokuta vo výške 20.000.000,- Sk a žalobcovi 2/ 30.000.000,- Sk.

Proti prvostupňovému rozhodnutiu podali rozklady všetci účastníci konania s výnimkou spoločností ABB Management Services Ltd., ABB Switzerland Ltd. a ABB Ltd.. O rozkladoch rozhodol žalovaný rozhodnutím č. 2009/KH/R/2/035 zo dňa 14.08.2009, ktorým zmenil výrok prvostupňového rozhodnutia tak, že:

Na základe dohody pod názvom GQ- Agreement (GQ-dohoda) zo dňa 15.04.1988, ktorá trvala do 11. mája 2004, určení podnikatelia, medzi inými aj žalobca v čase od 01.03.1991 do 30.09.2002 koordinovali svoje správanie na relevantnom trhu výroby a predaja zapuzdrených plynom izolovaných spínacích zariadení (GIS) pre aplikácie 72 kV a vyššie na území Slovenskej republiky a to určovaním cien, rozdelením trhu, udržiavaním stabilnej úrovne trhových podielov na základe vopred odsúhlasených kvót, vzájomným obmedzovaním sa pri uzatváraní licenčných zmlúv s tretími osobami a koluzívnym správaním v procese verejného obstarávania, čím podľa § 4 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 3 písm. a), b), c) a f) ZOHS uzatvorili dohodu obmedzujúcu súťaž, ktorá je podľa § 4 ods. 1 ZOHS zakázaná.

V druhostupňovom rozhodnutí bola žalobcovi 1/ znížená pokuta na 331.930,- € a žalobcovi 2/ na 331.930,- €.

Právny zástupca žalobcu podaním zo dňa 20.05.2011 súdu oznámil zánik žalobcu 2/ v dôsledku zlúčenia so žalobcom 1/ a o zmenu obchodného mena žalobcu 1 od 01.04.2011 z pôvodného Fuji Electric Holdings Co. Ltd. na súčasné obchodné meno Fuji Electric Co., Ltd.

Uznesením zo dňa 25.07.2011 krajský súd prerušil konanie do rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci sp. zn. C-17/10 o predbežných otázkach predložených Súdnemu dvoru Európskej únie Krajským súdom v Brne uznesením sp. zn. 62Ca 22/2007-1249 zo dňa 11.12.2009.

Medzi žalobcami a žalovaným nebolo sporu o tom, že skutkovo týmto konaním žalobcov, ktoré bolo predmetom správneho konania, v ktorom bolo vydané i napadnuté rozhodnutie žalovaného, sa už v minulosti zaoberala Európska komisia, ktorá o ňom rozhodla dňa 24.01.2007 rozhodnutím COMP/F/38.899. Európska komisia pritom rozhodla vecne obdobne ako teraz žalovaný; bolo deklarované porušenie zákazu kartelových dohôd (vyjadreného v čl. 81 Zmluvy ES).

Európska komisia zahájila konanie a vydala rozhodnutie podľa čl. 81 Zmluvy ES, pričom v ňom sledovala dopady konaní spoločností, s ktorými konanie viedla, na komunitárnom trhu GIS. Žalovaný naproti tomu zahájil a viedol správne konanie pre porušenie § 3 ods. 1 zákona č. 63/1991 Zb., § 3 ods. 1 zákona č. 188/1994 Z. z. a § 4 ods. 1 ZOHS. Dopad konania účastníkov správneho konania vedeného žalovaným pre obdobie konania žalobcov od 01.03.1991 do 30.04.2004 bol podľa žalovaného posudzovaný iba vo vzťahu k územiu Slovenskej republiky, resp. k hospodárskej súťaži existujúcej na tunajšom trhu, pretože v tomto období bolo na území Slovenskej republiky konanie, ktoré je predmetom správneho konania, postihnuteľné iba podľa predchádzajúcich zákonov o ochrane hospodárskej súťaže a následne potom ZOHS a nie podľa čl. 81 Zmluvy ES.

Týmto konaním sa teda paralelne zaoberala ako Európska komisia, tak žalovaný, oba súťažné orgány samostatne deklarovali porušenie zákazu kartelových dohôd, oba podľa rôznych právnych poriadkov (Európska komisia podľa komunitárneho, inak priamo aplikovateľného i v jednotlivých členských štátoch, žalovaný podľa slovenského vnútroštátneho), oba uložili účastníkom konania pokuty.

Základné procesné námietky žalobcov smerovali do porušenia zásady ne bis in idem a vychádzali z tvrdenia, žalovaným nespochybňovanom, že tým istým konaním, ako teraz žalovaný v napadnutom rozhodnutí, sa už v minulosti zaoberala Európska komisia, ktorá o tom istom konaní už skôr než žalovaný právoplatne rozhodla.

Túto otázku vyriešil Súdny dvor rozsudkom zo dňa 14.02.2012 vo veci C-17/10, ktorému bola Krajským súdom v Brne predložená žiadosť o rozhodnutie o predbežnej otázke. Súdny dvor uviedol, že čl. 3 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 a čl. 81 ES predstavujú hmotnoprávne normy úijného práva. Podľa Súdneho dvora ustanovenia článku 81 ES a čl. 3 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 sa majú vykladať v tom zmysle, že v rámci konania začatého po 1. máji 2004, nie sú uplatniteľné na kartel, ktorý vyvolal účinky na území členského štátu, ktorý pristúpil k Únii 1. mája 2004, v obdobiach pred týmto dátumom. Pokiaľ Európska komisia začne konanie proti kartelu na základe kapitoly III nariadenia č. 1/2003, orgán pre hospodársku súťaž dotknutého členského štátu nestráca podľa článku 11 ods. 6 nariadenia č. 1/2003 v spojení s článkom 3 ods. 1 tohto nariadenia právomoc na základe vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže sankcionovať protisúťažné účinky spôsobené kartelom na území tohto členského štátu počas obdobia pred pristúpením tohto štátu k Únii. Zásada ne bis in idem nebráni tomu, aby vnútroštátny orgán pre hospodársku súťaž dotknutého členského štátu uložil podnikom, ktoré sa zúčastnia na karteli, pokuty s cieľom sankcionovať účinky spôsobené týmto kartelom na území tohto členského štátu pred jeho pristúpením k Únii, pokiaľ pokuty uložené členom tohto kartelu rozhodnutím Komisie prijatým pred vydaním rozhodnutia uvedeného vnútroštátneho orgánu pre hospodársku súťaž neboli určené na sankcionovanie tých istých účinkov.

V podrobnostiach krajský súd odkázal na argumentáciu Súdneho dvora v uvedenej veci a uzavrel, že námietky žalobcov v tejto časti nie sú dôvodné.

Krajský súd sa ďalej zaoberal zákonnými náležitosťami napadnutého rozhodnutia žalovaného a poukázal na to, že v zmysle ustanovenia § 37 ods. 1 ZOHS sa postupuje v konaní na Protimonopolnom úrade Slovenskej republiky podľa všeobecných predpisov o správnom konaní (správny poriadok), ak tento zákon neustanovuje inak. Z uvedeného vyplýva, že na konanie o správnych delíktoch sa vzťahujú ustanovenia správneho poriadku a to od začatia konania, cez dokazovanie až po vydanie rozhodnutia. Z formálnej stránky musí rozhodnutie správneho orgánu obsahovať náležitosti zakotvené v ustanovení § 47 ods. 1 správneho poriadku, t.j. výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. Krajský súd sa zaoberal výrokovou časťou rozhodnutia žalovaného, tak ako bola namietaná v žalobách. Výrok rozhodnutia predstavuje najdôležitejšiu časť rozhodnutia, lebo sú v ňom určené konkrétne práva a povinnosti účastníkov konania. Musí byť preto určitý a konkrétny, aby nevznikli pochybnosti o tom, čo bolo predmetom správneho konania. V zmysle ustanovenia § 47 ods. 2 správneho poriadku z materiálneho hľadiska výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Pokiaľ sa v rozhodnutí ukladá

účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu; lehota nesmie byť kratšia, než ustanovuje osobitný zákon. Vymedzenie predmetu konania vo výroku rozhodnutia o správnom delikte musí spočívať v špecifikácii deliktu tak, aby sankcionované konanie nebolo zameniteľné s iným konaním. Tento záver je vyvoditeľný priamo z ustanovenia § 47 ods. 2 správneho poriadku. V súvislosti so žalobnými námietkami sa krajský súd zaoberal výrokovou časťou preskúmaného rozhodnutia a dospel k záveru, že v preskúmanej veci výroková časť napadnutého rozhodnutia spĺňa zákonné kritériá. Žalovaný vo výroku preskúmaného rozhodnutia uviedol miesto spáchania správneho deliktu dostatočne určito, keď ho vymedzil územím Slovenskej republiky. Rovnako aj čas spáchania bol vymedzený obdobím od 01. marca 1991 do 30. apríla 2004. Je nesporné, že vo výrokovej časti je uvedený aj spôsob spáchania, keď žalovaný popísal skutok dostačujúcim spôsobom, pričom žalovaný aj uviedol, ktorými spôsobmi žalobca naplnil znaky skutkovej podstaty. Súd je toho názoru, že výroková časť napadnutého rozhodnutia je formulovaná presne, úplne a dostatočne určito, spôsobom, ktorý vylučuje zameniteľnosť skutku s iným.

V súvislosti s námietkou, ktorá sa týkala nesprávneho vymedzenia relevantného trhu krajský súd poukázal na to, že z napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že relevantný trh bol vymedzený ako trh výroby a predaja zapuzdrených plynom izolovaných spínacích zariadení (GIS) pre aplikácie 72 kV a vyššie. Priestorový relevantný trh bol vymedzený územím Slovenskej republiky. Žalovaný analýzou jednotlivých projektov (13) popísaných v rozhodnutí preukázal, že kartel rokoval o predaji GIS a vzťahovalo sa to aj na územie Slovenskej republiky, pričom vychádzal z písomných dohôd najmä GQ a GQE, Dohody o všeobecných pravidlách pre GE, dôkazy od spoločnosti ABB a z výpovedí svedkov (napr. Elektrovod Holding, a. s Bratislava k projektu NPP Jaslovské Bohunice, či k projektom Ipeľ a Lamač a iné) a zisťovaní, aké dopady na vymedzený trh dohody mali najmä pri posudzovaní ich zákazu podľa citovaných ustanovení ZOHS. Pokiaľ malo konanie žalobcov dopad na trh, ako bol vymedzený, je logické, že by mal dopad aj na jednotlivé podrobnejšie vymedzené trhy v rámci vymedzeného celku, na ktorých účastníci kartelu pôsobili. Súd vychádzal z rozhodnutia „Mannesmannrohren-Werke“ (T-44/00, zo dňa 08.07.2007), z ktorého vyplýva, že precíznejšie vymedzenie relevantného trhu je potrebné tam, kde bez takéhoto precízneho vymedzenia trhu, nie je možné určiť, či je cieľ alebo výsledok dohody protisúťažný, resp. či je v takom rozsahu, že môže byť ním dotknutý obchod medzi členskými štátmi. Súd pripomína, že zhodne, ako v tejto veci, bol po vecnej stránke vymedzený relevantný trh v konaní o tom istom karteli pred Európskou komisiou, kde to nebolo spochybňované. V uvedených úvahách žalovaného krajský súd nezistil žiadne zjavné pochybenie pri vecnom vymedzení relevantného trhu, preto námietku týmto smerom považoval za nedôvodnú.

Pokiaľ išlo o námietku hmotnoprávnej hodnoty dôkazov zabezpečených žalovaným krajský súd vychádzal zo zistení z administratívneho spisu, ktorými bolo podľa jeho názoru preukázané, že podkladom rozhodnutia správnych orgánov pre preukázanie skutku bolo predovšetkým prehlásenie žiadateľa o Leniency a ním doložených podporných listinách. Z toho odvodzoval žalovaný koordináciu spočívajúcu v manipuláciách ponúk. Na toto nadväzoval zoznam ponúk dodávok GIS na území Slovenskej republiky. Z uvedeného je odvodený dopad konania na slovenskom území. V súhrne je následne z týchto skutočností odvoditeľné naplnenie zákazu kartelových dohôd s dopadom na slovenské územie. Bolo potom podľa názoru krajského súdu zrejmé, že kľúčové skutkové zistenia žalovaného plynú s GQ - dohody, GQE - dohody, potvrdenia vyhlasovateľov projektov a informácií o fungovaní kartelu od žiadateľa o Leniency.

Žalobcom spochybňovanú účasť na karteli v jednotlivých obdobiach kartelu, ako aj otázku totožnosti kartelu, ako jediného konania krajský súd nepovažoval za dôvodnú. V tejto súvislosti vychádzal z rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 08.07.1999, C-49/92 PO, „Anic Partecipazioni“), podľa ktorého ten sťažiteľ, ktorý sa zúčastnil protiprávneho konania, tvoreného komplexom úkonov niekoľkých sťažiteľov, tým, že k fungovaniu kartelu svojim konaním priebežne prispieval, principiálne nesie zodpovednosť behom celého obdobia svojej účasti na uvedenom protiprávnom konaní za správanie sa ostatných sťažiteľov v rámci totožného protiprávneho konania, ak je preukázané, že tento sťažiteľ vedel o protiprávnom konaní ostatných účastníkov, alebo ich mohol rozumne predvídať a bol pripravený prijať z toho plynúce riziko. Krajský súd mal za to, že z napadnutého rozhodnutia žalovaného je

dostatočne preukázaná skutočnosť, že japonskí a európski výrobcovia GIS sa zúčastnili jedného kartelu ako celku. Z toho plynie, že japonskí výrobcovia, ktorí sa kartelu zúčastnili na jeho začiatku (01.03.1991), museli vedieť, že európske projekty sú vyhradené európskym výrobcom. Pokiaľ teda japonskí výrobcovia kedykoľvek počas obdobia, ktorého sa mal kartel týkať (za situácie, že sa od kartelu jednoznačne nedištancovali) nepodielali na dodávkach na slovenské územie, zodpovedá to pravidlám kartelu, pretože pokiaľ bolo slovenské územie súčasťou územia európskeho (a ak dopadla EGQ - dohoda na toto územie - uvádzané vyššie), potom práve taká bola myšlienka kartelu, t.j. rozdeliť územie. Ak teda bol kartel realizovaný podľa pravidiel, nebola účasť japonských výrobcov na slovenskom území potrebná, naopak je možné z uvedeného logicky vyvodiť, že pravidlá kartelu rešpektovali a práve touto pasívnou formou sa kartelu zúčastnili. V danom konaní žalobcovia nijako nepreukázali, že by kartel skutočne po nejakú dobu vôbec nefungoval, resp. že sa ku koncu roku 2000 rozpadol. I napriek tomu, že sa neskorších stretnutí zúčastnili len niektorí členovia, boli medzi nimi prítomní i niektorí predchádzajúci európski a japonskí výrobcovia. Rokovania pred rokom 1999 i po roku 2002 boli vedené s rovnakým zámerom - manipulovať dodávky a tieto sa týkali totožného produktu. Napadnuté rozhodnutie konštatuje, že niektorí zo žalobcov svoju účasť na karteli v určitých obdobiach prerušili - tomu napokon zodpovedá aj výrok napadnutého rozhodnutia. Preto nie je možné tu namietat', že by sa s touto otázkou žalovaný dostatočne pozorne nevysporiadal, pričom v tejto časti sa krajský súd s podrobnou argumentáciou žalovaného stotožnil a poukazuje na ňu.

Žalobca 2/ bol 100 % dcérskou spoločnosťou žalobcu 1/. Ak sa dcérska spoločnosť dopustila protisúťažného správania, nemohla sa zbaviť zodpovednosti len na základe toho, že konala výlučne podľa pokynov materskej spoločnosti. Súčasne musela potrestaná aj materská spoločnosť, ktorá vykonávala nad takouto dcérskou spoločnosťou rozhodujúci vplyv za to, že dcérsku spoločnosť ovplyvňovala, resp. vydávala jej pokyny vedúce k protisúťažnému správaniu. Dcérska spoločnosť je individuálne zodpovedná za protisúťažné správanie, ktorého sa dopustila. Zodpovednosť je však aj na strane materskej spoločnosti. Je pravdou, že komunitárne právo inak vníma pojem podnikateľa a Komisia uplatňuje spoločnú a nerozdielnú zodpovednosť spoločností patriacich do jednej ekonomickej skupiny. V podmienkach slovenského právneho poriadku takýto postup nie je možný. Žalovaný preto netrestal materskú a dcérsku spoločnosť patriacu do jednej ekonomickej skupiny za tie isté prekrývajúce sa úkony zabezpečujúce realizáciu kartelu. Spoločnosti - materská a dcérska sa síce dopustili rovnakého správania v tom zmysle, že boli účastníkmi tej istej dohody obmedzujúcej súťaž, ktorú realizovali, avšak spôsob, ktorým prispievali k jej naplneniu, zodpovedal ich postaveniu v ekonomickej skupine, delegovaným právomociam a podobne. Nie je pritom možné a ani účelné presne špecifikovať, aký konkrétny úkon v súvislosti s napríklad určitým projektom, ktorý bol predmetom rokovania kartelu, vykoná materská a aký dcérska spoločnosť. Krajský súd bol toho názoru, že kartel bol aj prostredníctvom žalobcu 2/ uvádzaný do praxe, a preto nebolo možné akceptovať, že sa ho vôbec nezúčastňoval. Ako 100% dcérska spoločnosť žalobca 2/ ani nemohol konať v rozpore so základnou stratégiou žalobcu 1/, ktorý ho v danom čase v plnom rozsahu ekonomicky ovládal. Ako ekonomicky ovládaná spoločnosť žalobca 2/ akceptoval stratégiu materskej spoločnosti - žalobcu 1/, ktorej súčasťou bola aj obchodná predajná stratégia. Ako aj uviedli žalobcovia, žalobca 2/ vykonával aj údržbu a servis predaných GIS zariadení. Krajský súd poukázal aj na to, že za účastníka konania bol žalobca 2/ určený aj v obdobnom konaní pred Európskou komisiou (prípád COMP/F/38.899). Krajský súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že žalobca 1/ sa zúčastňoval dohody od 01.03.1991 do 30.09.2002 a žalobca rovnako od 01.03.1991 do 30.09.2002, preto žalovaný posudzoval protiprávnu účasť týchto spoločností do 30.09.2002, keďže k tomuto dňu boli prevedené ich aktivity v oblasti GIS na spoločný podnik JAEPS. Krajský súd tiež uviedol, že v konaní bolo preukázané trvanie protisúťažnej dohody až do 11.05.2004. Domnienka, že k ukončeniu kartelu došlo v septembri 2000, mala vzniknúť na základe toho, že po predchádzajúcom súhlase ABB, ďalší členovia dohody ALSTOM, MITSUBISHI a TOSHIBA oznámili na stretnutí v septembri alebo októbri, že zamýšľajú zrušiť kartel. Následne došlo ešte k dvom, resp. trom stretnutiam a uskutočnila sa rozlúčková oslava, na ktorej podľa vyjadrenia ABB zástupca žalobcov nebol prítomný. Cieľom takéhoto správania malo byť vylúčenie spoločnosti VATECH, aby kartel mohol pokračovať bez jeho prítomnosti, čo však nevyplýva zo žiadneho dôkazu, že by svoju účasť na dohode mohli ukončiť aj žalobcovia. To, že dohoda existovala aj po roku 1999 (keď došlo k odchodu spoločnosti SIEMENS z kartelu) považoval krajský súd za nepochybné a preukázané viacerými

dôkazmi nielen podaniami ABB. Svedčí o tom aj vyjadrenie účastníkov konania (HITACHI Ltd.; HITACHI EUROPE LIMITED a JAEPS) ohľadom posledného preukázaného stretnutia členov dohody dňa 11.05.2004 v Amsterdame. Po prevode podnikania v oblasti GIS na JAEPS spoločnosť JAEPS pokračovala v účasti na dohode. Ďalší účastníci konania HITACHI Ltd., HITACHI EUROPE LIMITED a JAEPS v priebehu konania uviedli, že stretnutia sa zúčastnil W. a G., čo boli zamestnanci JAEPS. Z tvrdenia ABB vyplýva, že sa od roku 1988 až do roku 2002 (do prevedenia podnikania v oblasti GIS na JAEPS) každoročného valného zhromaždenia kartelu zúčastňoval za žalobcov zástupca P.S.. Výstúpenie žalobcov z dohody v septembri 2000 nebolo nikým potvrdené, pričom ho možno považovať za nepravdepodobné aj z toho dôvodu, že v kartelovej dohode následne pokračoval od roku 2002 aj JAEPS, na ktorého žalobcovia previedli svoje aktivity v oblasti GIS. V tejto súvislosti pritom nie je rozhodujúce, či žalobcovia mali, alebo nemali kontrolný podiel v JAEPS, keďže poukaz na uvedenú kontinuitu má slúžiť iba na podporu záveru o tom, že žalobcovia neukončili svoju účasť v dohode už v roku 2000.

Krajský súd v Bratislave tento okruh žalobných námietok z uvedených dôvodov nepovažoval za dôvodné. Za dôvodné však považoval žalobné argumenty súvisiace s určovaním pokút za protizákonnú činnosť žalobcov.

Poukázal na to, že od 01.05.2004, v dôsledku účinnosti Nariadenia 1/2003, je povinne použiteľným nové pravidlo jednotnej a decentralizovanej aplikácie súťažného práva všetkými súťažnými úradmi v celokomunitárnom priestore, ktoré sa v období pred 01.05.2004 neuplatňovalo. Nariadenie 1/2003 je predpisom procesným. Bod 1. preambuly Nariadenia 1/2003, zdôvodňujúci význam jeho prijatia, poukazuje na to, že ide o nariadenie, ktoré „...zodpovedá výzvam jednotného trhu...“. Pokiaľ je teda trh už jednotný a táto skutočnosť bola východiskom a dôvodom prijatia Nariadenia 1/2003, musí tejto skutočnosti zodpovedať aj jednotný postup pri jeho ochrane, čiže postup spoločný, decentralizovaný a vzájomne koordinovaný. Preto postup žalovaného týmto smerom krajský súd považoval za legitímny.

Podľa uvedených princípov úrad pri posudzovaní trestnosti činu a pri ukladaní trestu v zásade prihliada na to, čo je pre páchatel'a (súťažiteľa) priaznivejšie (§ 2 a nasl. Tr. zák.). V danom prípade však podľa názoru krajského súdu úrad podľa uvedených pravidiel dôsledne nepostupoval. Jednak porušil pravidlo „zákazu zmeny k horšiemu“, keď zvýšil v napadnutom rozhodnutí pokutu (cca o 40%) členovi skupiny žalobcu 2/ (str. 166, bod 864). Taktiež nebolo krajskému súdu zrejmé, prečo žalovaný nezohľadnil argumentáciu účastníkov (najmä žalobcu 2/), ktorým namietali použitý Metodický pokyn o postupe pri určovaní pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž najmä s ohľadom na obrat (celkový obrat s daňou), z ktorého bola vypočítaná pokuta. V čase rozhodovania Rady úradu bol už účinný aktuálny Metodický pokyn, podľa ktorého východiskom pri určovaní pokuty bol obrat (bez daní) dosiahnutý podnikateľom z predaja tovarov a služieb, ktorých sa narušenie alebo obmedzenie súťaže priamo alebo nepriamo dotýka a to na vymedzenom priestorovom relevantnom trhu. Neobstalo podľa názoru krajského súdu tvrdenie žalovaného, že aktuálny Metodický pokyn nebolo možné použiť, lebo mohol vychádzať len z Metodického pokynu účinného v čase vydaného prvostupňového rozhodnutia. Rozhodnutie Rady tvorí jeden celok s rozhodnutím úradu, a preto žalovaný mohol a bol povinný zohľadniť spôsob výpočtu, ktorý bol pre delikventov priaznivejší. Rovnako krajský súd považoval za neprípustné, aby správny orgán pri vydávaní rozhodnutia použil argumentáciu (tabuľka č. 3 „Výpočet pokuty“), ktorá nezodpovedala reálnemu stavu veci, lebo týmto spôsobom sa stala nepreskúmateľnou.

Pokiaľ išlo o namietanú deľbu zodpovednosti medzi členmi jednotlivých skupín (koncerny, materské spoločnosti a dcérske spoločnosti), krajský súd vychádzal zo zásady osobnej zodpovednosti každého z delikventov za konanie, ktorým porušoval zákaz kartelových dohôd, avšak v rámci postihu za protiprávne konanie bolo potrebné v prípadoch, ako bol aj tento, postupovať tak, aby nikto neutrpel ujmu v dôsledku toho, že je súčasťou skupiny (koncernu), ktorá bola tvorená viacerými subjektmi pôsobiacimi na trhu, ktorý bol zasiahnutý kartelom, ktorého tvorcami boli samotné skupiny (koncerny) - a teda vo výsledku, aby nedošlo ku kumulácii pokút, ktorá by diskriminačne zasahovala do majetkovej sféry skupiny (koncernu). Iný postup podľa názoru krajského súdu nemohol byť zákonnou aplikáciou pravidiel správneho trestania v prípade účasti na kartelových dohodách.

Krajský súd z doloženého administratívneho spisu mal preukázané skôr hodnotenie dôkazov vo vzťahu k preukázaniu kartelu ako celku v oboch rozhodnutiach, kde sa v zásade nediferencovali dôkazy bezprostredne proti jednotlivým žalobcom, ale proti skupinám, ku ktorým títo žalobcovia patrili, konkrétny mechanizmus pre zdôvodnenie zodpovednosti konkrétnych subjektov v rámci jednotlivých skupín (koncernov) nevyplýval podľa názoru krajského súdu ani z odôvodnenia napadnutých rozhodnutí ani z administratívneho spisu. Napr. kódové označenia a súvisiace listiny, ako sú založené v administratívnom spise, sa týkali jednotlivých skupín (koncernov) a nie konkrétnych subjektov. I v prehľade jednotlivých schôdzí boli uvádzaní účastníci za jednotlivé skupiny (koncerny) a nie za jednotlivé subjekty v rámci týchto skupín (koncernov); to sa týkalo aj zmieňovaných účastí vo výbore. Rovnako ani z elektronickej korešpondencie nebolo podľa názoru krajského súdu možné spoľahlivo identifikovať konkrétny subjekt v rámci skupín. Aj žiadateľ o Leniency vo vzťahu ku skupine „Siemens“ zmieňoval len „spoločnosť Siemens“, ktorá podľa ďalších informácií v Slovenskej republike pôsobila prostredníctvom napr. dcérskych spoločností.

Z napadnutého rozhodnutia nebol podľa názoru krajského súdu jasne zdôvodnený pomer zodpovednosti, čo v skutočnosti mohlo vyvolať pocit diskriminácie. Z napadnutého rozhodnutia vyplývalo a žalovaný to vo svojom vyjadrení aj uviedol, že zoberal na zodpovednosť a pokutoval každého, kto sa daného protisúťažného konania zúčastnil. (nebolo potom podľa názoru krajského súdu jasné, prečo neboli pokutovaní aj tí, čo sa kartelu zúčastnili na Slovensku. napr. Siemens s.r.o.). Kľúčovým kritériom pre úvahy o zákonnosti a primeranosti pokút je ich výška vo vzťahu k obratu. Malo byť však celkom jasné, či žalovaný bral za základ obraty jednotlivých subjektov alebo obraty skupín, ku ktorým subjekty patrili. V oboch prípadoch malo byť zrejmé, že pri ukladaní pokuty žiadnemu zosubjektov nebol jeden a ten istý obrat započítaný dvakrát a obrat v ktorom konkrétnom období považoval žalovaný za rozhodujúci. Toto z napadnutého rozhodnutia podľa názoru krajského súdu nevyplývalo.

Na záver krajský súd zhrnul, že žaloby sú nedôvodné v tých častiach, kde je spochybňovaná existencia kartelu, účasť žalobcov (jednotlivých skupín - koncernov) na karteli, existencia kartelu ako jedného celku a reálny dopad kartelu na slovenské územie. V týchto otázkach žalovaný aplikoval správne právne prepisy (ZOHS), v ich rámci správnu právnu normu, ktorú s ohľadom na zistený skutkový stav správne vyložil; krajský súd zhodnotil nosné dôvody, pre ktoré považoval napadnuté rozhodnutie za zákonné a vecne správne; za preukázané mal, že sa skutok stal, že tento skutok nesie znaky deliktu - kartelovej dohody, že mal dopad na slovenské územie a že je na slovenskom území stíhateľný.

Na druhej strane však krajský súd skonštatoval, že napadnuté rozhodnutie nie je dostatočne preskúmateľné v časti odôvodnenia konkrétnej zodpovednosti žalobcov v súvislosti s ich trestaním a určením výšky pokuty.

Z uvedených dôvodov krajský súd napadnuté rozhodnutie zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. d) OSP a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. K zrušeniu prvostupňového rozhodnutia krajský súd nezhliadol dôvody.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal náhradu súdneho poplatku vo výške 132,- € a trovy právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len vyhláška), ktoré uplatnil právny zástupca žalobcu.

Včas podaným odvolaním sa žalovaný (ďalej aj „úrad“) domáhal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a žalobu zamietol, nakoľko podľa jeho názoru rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, krajský súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a súdne konanie má tiež inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie. Uviedol, že rozsudok, proti ktorému podáva toto odvolanie je prakticky totožný s rozsudkami, ktoré už boli v obdobnej veci vydané rozsudkami Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/231/2009-528 zo dňa 14.05.2013, č. k. 3S/230/2009-287 zo dňa 14.05.2013, č. k. 3S/228/2009-408

zo dňa 28.05.2013, č. k. 1S/182/2009-453 zo dňa 06.08.2014, č. k. 4S/213/2009-841 zo dňa 25.01.2013 a č. k. 3S/229/2009-303 zo dňa 14.05.2013.

Rozsudok krajského súdu je podľa názoru žalovaného nedostatočne individualizovaný vo vzťahu ku konaniu úradu proti žalobcovi. Text rozsudku je bez ďalšieho prevzatý z iných rozsudkov. Krajský súd zrušil rozhodnutie úradu aj z dôvodov, ktoré sa žalobcu netýkali a ktoré v danej žalobe neboli namietané. Krajský súd podľa názoru žalovaného na jednej strane vyčítal úradu, že vykonal hodnotenie dôkazov k preukázaniu kartelu ako celku a nediferencoval dôkazy smerujúce proti jednotlivým žalobcom a na druhej strane sám svoj rozsudok nijako vo vzťahu k žalobcovi neindividualizoval. Skutočnosť, že krajský súd rozsudkom v inej veci rozhodnutie úradu vo vzťahu k niektorým žalobcom zrušil, nie je podľa názoru žalovaného dôvodom na to, aby bez riadneho odôvodnenia zrušil rozhodnutie úradu vo vzťahu k žalobcovi s poukazom na skôr vydaný rozsudok.

Naopak, rozhodnutie súdu by malo byť podľa názoru žalovaného riadne odôvodnené a riadne by sa malo vyporiadať so všetkými argumentmi žalobcu a žalovaného a predovšetkým, vzhľadom na to, že rozhodnutie úradu bolo zrušené pre nedostatky pri ukladaní pokuty, by mal rozsudok krajského súdu uviesť, v čom videl nedostatky v postupe úradu pri uložení pokuty konkrétne žalobcovi. Uvedené krajský súd neurobil. Postup krajského súdu tak nebol v súlade s procesným právom na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Žalovaný pritom poukázal na judikatúru najvyššieho súdu, napr. uznesenie z 29.02.2012, sp. zn. 2Sžhu/1/2011, ktorým najvyšší súd zrušil rozhodnutie krajského súdu pre nedostatočné odôvodnenie. Uviedol, že v prípade právoplatného vrátenia veci na nové konanie nemá žalovaný jasne daný právny názor, ako má vo veci žalobcu ďalej pokračovať, z ktorých dôvodov je rozsudok krajského súdu podľa názoru žalovaného nepreskúmateľný.

Pokiaľ ide o ďalšie dôvody, pre ktoré krajský súd zrušil rozhodnutie, žalovaný sa nestotožnil s tvrdením krajského súdu, že trestanie za správne delikty musí podliehať rovnakému režimu ako trestný postih za trestné činy. Mal za to, že všeobecnú platnosť zákazu reformatio in peius bez výslovného ustanovenia zákona nemožno z pozitívneho práva dôvodiť. Zákaz takéhoto postupu nie je zakotvený ani v Správnom poriadku, ani v ZOHS, preto táto zásada v konaní pred úradom neplatí. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal, napr. na Nález Ústavného súdu Českej republiky III. ÚS 880/08 z 28.01.2009, v ktorom sa okrem iného uvádza, že pre oblasť správneho trestania nie je možné z ústavnoprávnych predpisov odvodiť všeobecný zákaz zmeny rozhodnutia v neprospech odvolateľa (zákaz reformatio in peius). Taký zákaz podľa Ústavného súdu Českej republiky (ďalej len „ÚS ČR“) nemožno odvodiť ani z práva na spravodlivý proces, zakotveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ani z čl. 36 ods. 1 Listiny základných práva a slobôd, ani z čl. 2 ods. 1 Dodatkového protokolu č. 7 k Dohovoru. ÚS ČR v tejto súvislosti odkazuje aj na uznávané autority českej právnej vedy, ako aj na judikatúru ESĽP. ÚS ČR sa pritom v danom konaní zaoberal práve zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní aplikovaným v Českej republike v čase, keď pravidlo reformatio in peius nebolo v ňom zakotvené, teda rovnakou právnou situáciou ako v čase vydania preskúmaného rozhodnutia úradom.

Žalovaný tiež poukázal na rozhodovacia prax slovenských súdov v tejto súvislosti, a to napr. na Uznesenie Najvyššieho súdu SR 5Sžo/14/2011 zo dňa 29.02.2012 a 7Sž/110/02, ktoré sú v súlade s vyššie uvedenými tvrdeniami a v oboch Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) konštatuje, že odvolací orgán môže rozhodnúť aj v neprospech odvolateľa, pričom výslovne uvádza, že v správnom konaní zásada reformatio in peius neplatí.

V súvislosti s aplikovaným Metodickým pokynom o ukladaní pokút žalovaný uviedol, že Rada úradu preskúmavala postup prvostupňového orgánu, ktorý aplikoval právnu úpravu platnú a účinnú v čase jeho rozhodovania. V tejto súvislosti bolo potrebné vyriešiť otázku, či neskoršia právna úprava v oblasti ukladania pokút, účinná v čase rozhodovania Rady úradu, bola pre účastníkov konania priaznivejšia, a preto bola Rada úradu povinná na ňu prihliadať v tom smere, ako na to poukázal krajský súd. V prvom rade je podľa názoru žalovaného potrebné uviesť, že počas rozhodovania Rady úradu nedošlo k zmene zákonnej úpravy sankcií. Kritériá pre ukladanie sankcií, ktoré ustanovuje výlučne zákon, sa nijako nemenili. V roku 2008 bol prijatý nový metodický pokyn úradu upravujúci ukladanie pokút, ktorý je jeho

interným predpisom. Interný predpis iba bližšie objasňuje ustanovenia zákona a nemôže ísť teda nad jeho rámec. V tejto súvislosti je potrebné podľa názoru žalovaného zdôrazniť, že metodický pokyn účinný v čase rozhodovania Rady úradu nepriniesol (a ani nemohol priniesť) priaznivejšiu úpravu pri ukladaní sankcií.

Keď krajský súd vytkol úradu, že použil argumentáciu, ktorá nezodpovedá reálnemu stavu, k tomuto žalovaný uviedol, že mu nie je zrejmé, v čom popis faktorov nezodpovedá reálnemu stavu. V napadnutom rozhodnutí je podľa názoru žalovaného presne uvedené, ako bola pokuta určovaná, t. j. aká suma bola určená za závažnosť, dĺžku konania a poľahčujúce, či priťažujúce okolnosti. Spôsob výpočtu pokuty bol detailne popísaný v rozhodnutí a vychádzal zo zisteného a preukázaného skutkového stavu. Z pohľadu žalovaného tabuľka č. 3 práve sprehladnila to, čo bolo detailne popísané v odôvodnení rozhodnutia. Záver krajského súdu, že argumentácia nezodpovedá reálnemu stavu, nebol bližšie zdôvodnený a žalovaný preto túto časť rozsudku považuje za zmätočnú a nepreskúmateľnú.

Pokiaľ krajský súd uviedol, že v napadnutom rozhodnutí nebol jasne zdôvodnený pomer zodpovednosti jednotlivých účastníkov konania patriacich do jednej ekonomickej skupiny, čo v skutočnosti môže vyvolať pocit diskriminácie, k tomuto žalovaný uviedol, že krajský súd potvrdil skutkové zistenia úradu a považoval za dostačujúce dôkazy, ktorými svoje závery úrad podporil, t. j. aj to, že niektoré dôkazy, tak ako uvádza aj krajský súd, nebolo možné rozčleniť tak, aby bolo zrejmé, ktorej konkrétnej spoločnosti zo skupiny, napr. Siemens sa týkajú. Popis ako sa jednotlivé spoločnosti zúčastnili na dohode je súčasťou odôvodnenia rozhodnutí úradu, ktoré krajský súd potvrdil a preto podľa názoru žalovaného nedošlo k situácii, že by účastníci nevedeli, v čom žalovaný vidí ich zodpovednosť, resp. za aké správanie bol postihnutí.

Podľa názoru žalovaného jednoznačne preukázal účasť všetkých účastníkov konania na dohode obmedzujúcej súťaž čo krajský súd nespochybnil. Na druhej strane žiaden z účastníkov konania nepreukázal, že jeho účasť na zakázanej dohode bola iba pasívna, resp. obmedzená. Aj z judikatúry európskych súdov vyplýva záver, že skutočnosť, že viacerí podnikatelia zohrávali rôzne úlohy v dosahovaní spoločného cieľa neznamená, že neexistoval jednotný protisúťažný cieľ a teda porušenie, a to za predpokladu, že každý podnikateľ prispieval na jeho vlastnej úrovni k dosahovaniu daného spoločného cieľa. Napadnuté rozhodnutie dostatočne popisalo pomer zodpovednosti jednotlivých účastníkov konania vrátane tých, ktorí patria do jednej ekonomickej skupiny, a preto rozhodnutie ani nevytvára priestor pre diskrimináciu. Zodpovednosť účastníkov konania za uzavretie a realizáciu protisúťažnej dohody bola vyhodnotená ako rovnaká u všetkých členov kartelu s tým, že v jednotlivých prípadoch boli zohľadnené priťažujúce a poľahčujúce okolnosti. Krajský súd neuviedol, ako inak by mal úrad vo veci postupovať.

Pokiaľ krajský súd ako ďalší zo zrušujúcich dôvodov v napadnutom uviedol ten, že nie je jasné, prečo neboli pokutovaní tí, čo sa kartelu zúčastnili na Slovensku, napr. Siemens s. r. o., k tomuto žalovaný o. i. poznamenal, že nie je z odôvodnenia krajského súdu v tomto bode zrejmé, akým spôsobom sa závery krajského súdu ohľadom toho, že účastníkom konania nie je spoločnosť Siemens s. r. o. mali dotýkať žalobcu.

Žalovaný napokon poukázal na to, že v napadnutom rozhodnutí na viacerých miestach odôvodnenia uvádza, z akého obratu sa pri výpočte pokuty vychádzalo. V bode 819 rozhodnutia je uvedené: „následne Rada úradu účastníkov konania zoradila podľa ich ekonomickej sily, t. j. podľa dosiahnutých celosvetových obrátov za rok 2006, v prípade ekonomických skupín podľa celosvetových obrátov ich členov - jednotlivých účastníkov konania". V bode 822. sa uvádza, že: „Rada úradu síce na účely stanovenia základnej výšky pokuty za závažnosť prihliadala na ekonomickú silu ekonomickej skupiny, ale výška pokuty bola stanovovaná pre každého člena skupiny - účastníka konania zvlášť vychádzajúc z jeho celosvetového obratu za rok 2006". V bode 833. sa uvádza, že : „Rada úradu tiež zisťovala, či nedošlo zo strany úradu v prvostupňovom rozhodnutí k prekročeniu zákonom stanovenej hranice pre uloženie pokuty, a to 10 % z obratu každého jednotlivého účastníka konania". V bode 844. sa uvádza, že : „Spoločnosť Siemens namieta, že nie je zrejmé z akého obratu úrad pri stanovovaní pokuty vychádzal, ale pravdepodobne z konsolidovaného obratu skupiny VA TECH, čo bol nesprávny postup, keďže došlo

k dvojitému trestaniu jednotlivých navrhovateľov, keďže konsolidovaný obrat skupiny VA TECH zohľadňuje obraty ďalších navrhovateľov. Rada úradu konštatuje, že prvostupňový orgán vychádzal z celosvetového obratu každého jednotlivého účastníka konania za rok 2006, čo bol v tomto prípade správny postup".

Žalovaný ukladal sankcie individuálnym subjektom a nie jednotlivým ekonomickým skupinám. Pri ukladaní pokút postupoval v zmysle kritérií určených zákonom a uložil žalobcovi (predtým žalobcom) pokutu za celé obdobie trvania protisúťažného správania sa. Slovenský právny poriadok neumožňuje uložiť viacerým podnikateľom pokutu, za ktorú by boli zodpovední spoločne a nerozdielne, tak ako tento postup využíva Európska komisia. Individuálne uloženie sankcie každému podnikateľovi nespôsobilo kumuláciu uložených sankcií. Každému subjektu bola uložená osobitná pokuta, pričom úrad vychádzal z informácií o obrate, ktoré boli predložené žalobcami podľa § 10 ods. 3 zákona.

Podľa názoru žalovaného je zrejmé, že pri výpočte pokuty prihliadal na to, že niektorí účastníci konania sú súčasťou ekonomických skupín, a to v záujme uložiť pokutu v súlade s princípom proporcionality a primeranosti. Pri výpočte pokuty sa vychádzalo z celosvetového obratu každého účastníka konania a nedošlo k dvojitému započítaniu obratov.

Žalovaný poukázal na to, že ani krajský súd neuviedol konkrétne výhrady pokiaľ ide o postup pri ukladaní sankcií a z toho dôvodu je podľa jeho názoru napadnutý rozsudok nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov. Namietal aj rozhodnutie o trovách konania.

Žalobca sa k odvolaniu vyjadril podaním z 20.11.2014 v ktorom uviedol, že rozsudok krajského súdu považuje za vecne správny a navrhol, aby ho najvyšší súd potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP), ktorý upravuje v § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov (§ 492 ods. 2 SSP). V súlade s uvedenými prechodnými ustanoveniami najvyšší súd v danej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania, podľa § 250ja ods.2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods.1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného je potrebné vyhovieť. Rozsudok bol verejne vyhlásený (§ 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Predmetom súdneho preskúmacieho konania bolo rozhodnutie žalovaného č. 2009/KH/R/2/035 zo 14.08.2009, ktorým žalovaný rozhodol, že na základe dohody pod názvom GQ - Agreement (GQ - Dohoda) zo dňa 15.04.1988, ktorá trvala do 11.05.2004 a na základe dohody pod názvom E - Group Operation Agreement for Gq Agreement (EQ - Dohoda) zo dňa 15.04.1988, ktorá trvala do 11.05.2004, určení podnikateľa, medzi inými aj žalobca (pôvodne v danej veci žalobcovia 1/ a 2/) v čase od 01.01.2000 do 13.12.2000 a od 01.04.2002. do 30.04.2004 koordinovali svoje správanie na relevantnom trhu GIS na území Slovenskej republiky, a to určovaním cien, rozdelením trhu, udržiavaním stabilnej úrovne trhových podielov na základe vopred odsúhlasených kvót, vzájomným obmedzovaním sa pri uzatváraní licenčných zmlúv s tretími osobami a koluzívnym správaním v procese verejného obstarávania, čím podľa § 4 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 3 písm. a/, b/, c/ a f/ ZOHS uzavreli dohodu obmedzujúcu súťaž, ktorá je podľa § 4 ods. 1 zákona zakázaná.

Za toto správanie znížil pokutu, pôvodne uloženú žalobcovi prvostupňovým správnym orgánom vo výške 10 000 000 SK, na 99 580 €.

V odvolaní žalovaný predovšetkým namietal, že krajský súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, že toto je na mnohých miestach zmätočné, mechanicky prevzaté z iného rozsudku (rozsudkov) krajského súdu, ktoré sa síce týka napadnutého rozhodnutia žalovaného, ale voči iným účastníkom kartelu a taktiež poukázal na to, že v prípade právoplatného vrátenia veci na nové konanie nemá žalovaný jasne daný právny názor, ako má vo veci žalobcu ďalej pokračovať, teda že rozhodnutie krajského súdu nie je v tomto smere inštruktívne.

V zmysle ustálenej judikatúry najvyššieho súdu pre posúdenie arbitrárnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku považoval najvyšší súd za kľúčové zistenie, či spôsob, ktorým krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie, je ústavne a zákonne konformný. Inými slovami povedané, úlohou najvyššieho súdu bolo zistiť, či spôsob výkladu príslušných zákonných ustanovení, ktorým krajský súd zdôvodnil svoje rozhodnutie vzhľadom na zistený skutkový stav nie je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne a zákonne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu aplikovanej právnej úpravy.

Ako vyplýva z konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (napríklad II. ÚS 127/07, I. ÚS 110/02), o svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Skutočnosť, že sa odvolateľ s názorom krajského súdu nestotožnil, nemohla sama osebe viesť k záveru o porušení jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava). Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach konštantne pripomína a najvyšší súd sa s tým v plnej miere stotožňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje pre záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie.

V danej veci výklad príslušných ustanovení zákona (o ochrane hospodárskej súťaže) v kontexte európskej legislatívy a judikatúry SD EÚ a SPI týkajúcej sa kartelových dohôd, najmä ukladania pokút za tieto dohody a spôsob, akým tieto krajský súd v predmetnej veci aplikoval si v skutočnosti protirečia. Krajský súd v podstatnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku konštatoval zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného, avšak na záver uvádza ako dôvod na zrušenie rozhodnutia žalovaného vo vzťahu k žalobcovi, pochybenie v postupe žalovaného voči žalobcovi v druhom rade - porušenie pravidla „zákazu zmeny k horšiemu“, pritom žalobca v druhom rade nie je účastníkom tohto konania a v preskúmanom rozhodnutí žalovaný pokutu uloženú žalobcovi naopak, podstatne znížil. Nie je preto najvyššiemu súdu zrejmé, na základe akých skutočností krajský súd dospel k tomuto záveru.

Navyše, krajský súd dospel k záveru, že napadnutým rozhodnutím, v časti proti žalobcovi, správny orgán porušil zákon, a preto zo zrušujúceho rozsudku jednoznačne malo byť zrejmé, akým spôsobom k porušeniu došlo. Nepostačí len samotné a všeobecné konštatovanie, že rozhodnutie je nezrozumiteľné pre nedostatok dôvodov; aj správny orgán má právo na zrozumiteľné a nespochybniteľné rozhodnutie obsahujúce všetky atribúty náležitého odôvodnenia, aby sa v budúcej praxi podobných pochybení vyvaroval.

V tejto súvislosti preto najvyšší súd skonštatoval, že napadnutý rozsudok krajského súdu nie je riadne odôvodnený. Úvahy krajského súdu nevychádzajú z konkrétnych faktov, na viacerých miestach im chýba vnútorná logika. Preto možno skonštatovať, že napadnutý rozsudok vykazuje znaky arbitrárnosti.

Už tieto zistené nedostatky by samy osebe mohli byť dôvodom na zrušenie rozhodnutia krajského súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie a opätovné rozhodnutie. Avšak, vzhľadom na dĺžku trvania celého sporu, ako aj samotnú jeho podstatu, považoval najvyšší súd za potrebné zaoberať sa aj vecnou stránkou prípadu, a preto sa vyporiadal aj s ostatnými relevantnými námietkami žalovaného.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že došlo k vzniku zakázanej dohody obmedzujúcej hospodársku súťaž, ktorej sa zúčastnil aj žalobca, nakoľko tieto skutočnosti boli preukázané v niekoľkých konaniach pred EK ako aj v rozsudkoch Všeobecného súdu EÚ (pôvodne SPI) č. T-122/07 až T-124/07 z 03.03.2011 vo veciach Siemens AG Österreich, VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co. KEG, Siemens Transmission & Distribution Ltd, Siemens Transmission & Distribution SA a Nuova Margini Galileo SpA proti Európskej komisii. Napokon samotný krajský súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že skutok popísaný vo výroku napadnutého rozhodnutia žalovaného sa stal a že tento skutok je kartelovou dohodou, ktorá má protisúťažné účinky aj na slovenskom území.

Sporným zostal postup žalovaného pri určovaní výšky pokuty, pri ukladaní ktorej podľa názoru krajského súdu žalovaný porušil pravidlo zákazu zmeny k horšiemu, nezohľadnil námietky žalobcu voči použitiu Metodického pokynu o postupe pri určovaní pokuty, ktorý by bol pre žalobcu priaznivejší najmä s ohľadom na obrat, použil argumentáciu (tabuľka č. 3 „Výpočet pokuty“), ktorá nezodpovedá reálnemu stavu, nezodpovedal jasne pomer zodpovednosti účastníkov konania patriacich do jednej ekonomickej skupiny, čo mohlo vyvolať pocit diskriminácie, neobjasnil, prečo nepokutoval aj iných podnikateľov, ktorí sa na Slovensku kartelu zúčastnili, napr. Siemens s. r. o. a napokon, že z rozhodnutia vôbec nebolo zrejmé, obrat v ktorom rozhodnom období žalovaný považoval u jednotlivých účastníkov za rozhodujúci a či jeden a ten istý obrat nebol účastníkom započítaný dvakrát.

Pokiaľ žalovaný namietal, že žalobca 2/ nebol účastníkom tohto konania, a preto sa zvýšenie pokuty v odvolacom správnom konaní netýka tohto konania, najvyšší súd s touto námietkou súhlasí.

Je zrejmé, že žalobcovi bola druhostupňovým rozhodnutím, v bode 867., pokuta podstatne znížená, a preto sa najvyšší súd námietkami týkajúcimi sa porušenia princípu zákazu zmeny k horšiemu v odvolacom konaní nezaoberal.

Na tomto mieste považuje za potrebné krajskému súdu pripomenúť, aby pri vyhotovovaní rozhodnutí postupoval pedantnejšie a neopisoval mechanicky odôvodnenia rozhodnutí, ktoré sa síce týkajú toho istého predmetu konania, avšak iných účastníkov. Pokiaľ nespojil veci týkajúce sa všetkých účastníkov kartelu na spoločné konanie, čo by bolo podľa názoru odvolacieho súdu vhodné nielen z dôvodu komplexného posúdenia celého prípadu, ale aj z dôvodu hospodárnosti konania, tak ako sa uvádza v § 112 ods. 1 OSP a o čo napokon žalobca vo svojej žalobe z 20.11.2009 priamo žiadal, potom bolo jeho povinnosťou byť dôsledný pri vyhotovovaní každého parciálneho rozhodnutia a posúdiť konania jednotlivých účastníkov osobitne.

Žalovaný v odvolaní ďalej namietal záver krajského súdu o tom, že vo svojom rozhodnutí nezohľadnil námietky žalobcu voči použitiu Metodického pokynu o postupe pri určovaní pokuty, ktorý by bol pre žalobcu priaznivejší najmä s ohľadom na obrat.

Aj na tomto mieste musel najvyšší súd súhlasiť s argumentáciou žalovaného, že kritériá pre ukládanie sankcií, ktoré ustanovuje výlučne zákon, v tomto prípade zákon č. 136/2001 Z. z. v znení zákona č. 465/2002 Z. z. (ďalej len „ZOHS“) sa nijako nemenili.

Podľa § 38 ods. 1 ZOHS Úrad za porušenie ustanovení § 4 ods. 1, § 5, § 8 ods. 6, § 10 ods. 9, § 25 ods. 4 a § 29 ods. 5 uloží pokutu podnikateľovi do 10 % z obratu podľa § 10 ods. 3 za predchádzajúce uzavreté účtovné obdobie a podnikateľovi, ktorý za predchádzajúce uzavreté účtovné obdobie dosiahol obrat do 10 000 Sk alebo ktorý nemal žiadny obrat, alebo podnikateľovi, ktorého obrat nemožno vyčísliť, pokutu do 10 000 000 Sk.

Podľa § 10 ods. 3 ZOHS v znení účinnom do 30.09.2002, obrat na účely tohto zákona je súčet tržieb, výnosov alebo príjmov z predaja tovaru, ku ktorému sa pripočíta finančná pomoc poskytnutá podnikateľovi.

Podľa § 10 ods. 3 ZOHS v znení účinnom do 30.04.2004, obrat na účely tohto zákona je súčet tržieb, výnosov alebo príjmov z predaja tovaru, ku ktorému sa pripočíta finančná pomoc poskytnutá podnikateľovi.

Podľa § 10 ods. 3 ZOHS v znení účinnom do 31.05.2009, obrat na účely tohto zákona je súčet tržieb, výnosov alebo príjmov z predaja tovaru, ku ktorému sa pripočíta finančná pomoc poskytnutá podnikateľovi.

Z uvedeného je zrejmé, že ustanovenia ZOHS ohľadom výpočtu výšky sankcie sa v rozhodnom období roku 2008 nemenili, naopak, od prijatia ZOHS až do 30.06.2014 bola právna úprava § 10 ods. 3 ZOHS nezmenená. Aj podľa názoru najvyššieho súdu metodický pokyn účinný v čase rozhodovania žalovaného nepriniesol priaznivejšiu úpravu pre žalobcu pri ukladaní sankcií.

Najvyšší súd poukazuje aj na neopodstatnenosť tvrdenia krajského súdu o nezákonnosti rozhodnutia žalovaného z dôvodu neprípustnosti argumentácie, ktorá nezodpovedá reálnemu stavu veci. Výpočtu pokuty sa žalovaný venuje na stranách 153 až 170 napadnutého rozhodnutia, celkom v 93 bodoch.

Neušlo pozornosti najvyššieho súdu, že v tejto časti rozhodnutia sa žalovaný podrobne venuje popisu protisúťažného konania a jeho následkov v súvislosti s uložením pokuty nielen vo vzťahu k jednotlivým ekonomickým skupinám a v závislosti od ich celkovej ekonomickej sily, ale aj jednotlivým účastníkom týchto skupín a ich celosvetovému obratu (najmä body 819., 822., 823., 827. a 829. rozhodnutia). Z rozhodnutia je nad všetky pochybnosti zrejmé, že obrat sa týkal roku 2006 a išlo o obrat celosvetový. Tabuľka č. 3 je súčasťou tohto odôvodnenia výpočtu výšky pokuty, a preto z konštatovania krajského súdu o tom, že táto nezodpovedá reálnemu stavu veci, nie je možné vyhodnotiť, čo tým vlastne krajský súd mal na mysli. Krajským súdom konštatované chýbajúce zdôvodnenie, prečo žalovaný nepokutoval aj iných podnikateľov, ktorí sa na Slovensku kartelu zúčastnili, napr. Siemens s. r. o., ktorému chýbajú logické súvislosti, je vo vzťahu k žalobcovi irelevantné, nakoľko predmetom tohto konania je, z dôvodov uvedených vyššie, len skúmanie protisúťažného správania sa žalobcu. Preto aj námietku žalovaného k tejto časti rozsudku krajského súdu považoval najvyšší súd za dôvodnú.

V kontexte uvedeného možno potom dospieť k záveru, že rozhodnutie žalovaného je rozsiahle a podrobné, žalovaný na 171 stranách vymenoval a vyhodnotil jednotlivé námietky uvedené v rozklade proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu, vznesené, okrem iných účastníkov, aj žalobcom (pôvodne žalobcami 1/ a 2/), posúdil ich opodstatnenosť s každou jednou sa vyporiadal, pričom podrobne vysvetlil svoje postupy aj pri ukladaní pokuty žalobcovi.

Najvyšší súd sa nestotožnil so závermi krajského súdu a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je zrozumiteľné, riadne a dostatočne odôvodnené a v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom a relevantnou judikatúrou vnútroštátnych súdov, rovnako ako aj s európskou legislatívou a judikatúrou SD EÚ a Všeobecného súdu (predtým SPI).

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalovaného vyhovel a s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 220 v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta OSP zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 OSP), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 OSP). Žalobu podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol, keďže dospel k záveru, že žalovaný rozhodnutím a postupom v danej veci neporušil zákon.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania najvyšší súd vychádzal z ustanovení § 246c ods. 1, prvá veta, § 224 ods. 1 a § 250k OSP. Neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal a žalovanému právo na náhradu trov konania zo zákona neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.